

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
Ν. ΑΝΔΡΕΑΔΗ & Φ. ΝΑΚΑ

ΧΑΡ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ 2Ε

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΟΛΩΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

“ΑΡΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ”

ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ ΣΕΛ. 444.

Το πληρέστερο βιβλίο του είδους στην παγκόσμια μουσικολογία. Ἡ ἔκδοσή του ἔχει ἀποτελέσει σταθμὸ στὰ μουσικὰ χρονικὰ τῆς Ἑλλάδος. Οἱ συνθέτες καὶ οἱ μουσικοκριτικοὶ μας μιλοῦν γι' αὐτὸ μὲ πραγματικὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ θαυμασμὸ.

ΤΙ ΕΓΡΑΨΑΝ ΟΙ ΣΥΝΘΕΤΕΣ.

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ σὲ εἰδικὴ ἀνακοινώσῃ του στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν στὶς 2 Μαΐου 1946 εἶπε μεταξὺ ἄλλων:

«Εἶμαι εὐτυχῆς ποὺ σήμερα παρουσιάζω στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν μιὰν ἀξιόλογη μουσικολογικὴ ἔργασια: «Τὴν Ἀρμονία τῆς σύγχρονης Μουσικῆς» σὲ δυὸ τόμους, ποὺ ἔχουνε ἐκδοθεῖ πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες στὴ Λεμεσό τῆς Κύπρου ἀπὸ τὸν Κύριο Σόλωνα Μιχαηλίδη.

Ὁ κ. Μιχαηλίδης εἶναι ἓνας Κύπριος συνθέτης μὲ ὠραία ἰδανικὰ καὶ μὲ πολὺ εὐοίωνη ἔργασια. Ἐχει ἤδη ἐμφανίσει ἀρκετὲς ἀξιόλογες συνθέσεις γιὰ συμφωνικὴ ὀρχήστρα, ὅπως ἡ «Ζωὴ ἐν Τάφῳ» ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ἔργο τοῦ κ. Μυριβήλη, τὸ «Πανηγύρι τῆς Κακάβας» ἀπὸ τὸν «Δωδεκάλογον τοῦ Γύφτου», τὴν Καντάτα «ὁ Τάφος» ἐπάνω στοὺς γνωστοὺς στίχους τοῦ Παλαμᾶ, δυὸ Βυλαντινὰ σκίτσα, τὸν Κυπριώτικο γάμο γιὰ φλάουτο καὶ ὀρχήστρα ἐγχόρδων, ἔργα μουσικῆς δωματίου, καθὼς καὶ μουσικὴ γιὰ τὶς τραγωδίαις Μήδεια, Ἡλέκτρα καὶ Ἴφιγένεια ἐν Ταύροις. Ἐπίσης καὶ ἄλλες μικρότερες συνθέσεις γιὰ τραγούδι καὶ γιὰ πιάνο.

Ὁ κ. Μιχαηλίδης ἔχει σπουδάσει ἀνώτερα θεωρητικὰ καὶ σύνθεση στὴν Ecole Normale de Musique καὶ στὴ Schola Cantorum τοῦ Παρισιοῦ, καὶ στὸ Trinity College of Music τοῦ Λονδίνου.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν «Ἀρμονία τῆς σύγχρονης Μουσικῆς» ποὺ ἔχω σήμερα τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς παρουσιάσω, ὁ κ. Μιχαηλίδης ἔχει ἐκδώσει καὶ ἄλλες μουσικοθεωρητικὲς μελέτες γιὰ τὴ σύγχρονη Ἀγγλικὴ Μουσικὴ, τὴν Κυπριακὴ λαϊκὴ μουσικὴ, τὴν Φιλλανδικὴ μουσικὴ κ.ἄ. Τὰ δυὸ τεύχη τῆς «Ἀρμονίας τῆς σύγχρονης Μουσικῆς» ἀποτελοῦν μιὰ σημαντικὴ συμβολὴ τοῦ μουσουργοῦ στὴν ἔργασια τῆς Ἑλληνικῆς μουσικολογίας καὶ ἓναν ἄριστον ὁδηγὸ μέσα στὴν πολυκύμαντη καὶ πολυτάραχη προσπάθεια τῶν νεωτέρων μουσικῶν γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς νέας ἀρμονικῆς, ἀντιστικτικῆς καὶ μελωδικῆς μουσικῆς γλώσσας»

Μετὰ ἀπὸ λεπτομερῆ ἀνάλυση τοῦ περιεχομένου τοῦ βιβλίου ὁ κ. Καλομοίρης καταλήγει: «Τὸ σοβαρότερο ὅμως μέρος τῆς ἔργασιας τοῦ κ. Μιχαηλίδη δὲν εἶναι μόνο ἡ φωτεινὴ ἀνάλυση καὶ ἀπόδοση τῶν τεχνικῶν νεωτερισμῶν τῆς νεώτερης μουσικῆς.

Εἶναι προπάντων, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἡ ἀξιοθαύμαστη γνώση τῶν ἔργων τῶν νεωτέρων μουσουργῶν, ξένων καὶ δικῶν μας, καὶ τὰ πλουσιώτατα παραδείγματα ἀπὸ τὰ ἔργα τους ποὺ παραθέτει μὲ ἐξαιρετικὴ εὐσυνειδησία. Τὰ παραδείγματα καὶ ἀποσπάσματα αὐτὰ εἶναι περισσότερα ἀπὸ ἑφτακόσια καὶ ἀπὸ αὐτὰ πάνω ἀπὸ ἑκατὸ εἶναι παρμένα ἀπὸ Ἑλληνικὲς συνθέσεις ὄλων

σχεδόν τῶν Ἑλλήνων μουσουργῶν, πού ἔχουν ἐργασθεῖ γιά τήν δημιουργία μιᾶς νεώτερης Ἑλληνικῆς μουσικῆς γλώσσας.

Γενικά, τὸ ἔργο τοῦ κ. Μιχαηλίδη ἀποτελεῖ μιάν ἀξιολογώτατη ὕσο καί συγκινητικὴ συμβολή τῆς μεγαλονήσου μέσα στήν ὅλη Ἑλληνικὴ μουσικὴ κίνηση στὸν κύκλο τῆς νεολληνικῆς πνευματικῆς ἀναδημιουργίας.

Εἶναι καταπληκτικὸ πὼς ἕνας τόσοσ ἄρτια αἰσθητικὰ μορφωμένος νέος μουσικός, εἶχε τὴ δύναμη καί τὴν ἔφεση νὰ χαρίσῃ στήν φτωχότατη ὡς τώρα ἑλληνικὴ μᾶς μουσικολογία ἕνα ἔργο ἄρτια διατυπωμένο καί διαμορφωμένο, πού καί σὰν ἐμφάνιση ἀκόμα τιμᾶ τὸ ἀνθόσπαρτο καί Ἑλληνοεῦδο νησί μας.

Ἐνόμισα πὼς εἶχα καθῆκον νὰ τὸ παρουσιάσω στήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καί νὰ τὸ συστήσω στήν προσοχή Τῆς καί στήν προσοχή τοῦ μουσικοῦ μᾶς κόσμου, ὄχι μόνον σὰν ἕνα πνευματικὸ ἀσπασμὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κύπρου στήν ἄλλη μουσικὴ Ἑλλάδα, ἀλλὰ καί σὰ μιάν ἀξιολογώτατη προσφορά στήν ὅλη μουσικὴ ζωὴ τοῦ Τόπου».

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ, Ἀκαδημαϊκός.

Ἄ κ. ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ: «Στὸ βιβλίο αὐτὸ τὸ καλοτυπωμένο στήν Κύπρο, πού πλουτίζει σημαντικὰ τὴν Ἑλληνικὴ μουσικὴ βιβλιογραφία, ὁ συνθέτης καί θεωρητικὸς Σόλωνος Μιχαηλίδης μᾶς κάνει νὰ γνωρίσουμε καί ν' ἀγαπήσωμε καλλίτερα τὴν Ἀρμονία. Διάβασα στὴ ζωὴ μου καί δίδαξα πολλὰ βιβλία διαφόρων σπουδαίων θεωρητικῶν γιά τὴν ἄρμονία, μὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ τοῦ κ. Σ. Μιχαηλίδη νομίζω πὼς εἶναι ἀνώτερο ἀπὸ ὅσα προηγήθηκαν στὸ θέμα αὐτό. Ἐχει πρωταρχικὸ προτέρημα νὰ συμπεκνώνει τὸ ἱστορικὸ, τὸ θεωρητικὸ καί τεχνικὸ πνεῦμα τῆς ἄρμονίας ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες· οἱ 400 σελίδες του εἶναι γραμμένες μὲ διαύγεια καί μέθοδο. Τὰ καλοδιαλεγμένα μουσικὰ παραδείγματα τῶν κλασσικῶν καί ἰδιαίτερα τῶν συγχρόνων συνθετῶν, μᾶς δείχνουν τὴν ἀξιόλογη ἐπισημονικὴ καί αἰσθητικὴ κατάρτιση τοῦ συγγραφέα. Τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ προσφέρει σ' ὅσους ἀγαποῦν πραγματικὰ τὴ Μουσικὴ μιὰ σωστὴ ἰδέα τῆς ἄρμονίας καί τῆς ἐξέλιξῆς τῆς. Τὸ σπουδαιότερο ὅμως εἶναι πὼς θ' ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῶν νέων σπουδαστῶν τῆς ἄρμονίας γιά ν' ἀγναντέψουν νέους ὀρίζοντες κί ἄφοβα νὰ μαντέψουν νέους ἄρμονικοὺς συνδυασμοὺς καί χρώματα».

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ.

Ἄ κ. ΑΝΤΙΟΧΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ: Ἡ «Ἀρμονία τῆς σύγχρονης Μουσικῆς» τοῦ κ. Σόλωνος Μιχαηλίδη εἶναι ἕνα βιβλίο πού τιμᾶ τὴν Ἑλληνικὴν ἀλλὰ καί τὴν παγκόσμια Ἐπιστῆμὴ τῆς Μουσικῆς.

Μὲ πόση ἐμβριθία, μὲ πόση μελέτη, μὲ πόση γνώση ἀλλὰ καί μὲ τί στοργὴ ἔχει γραφεῖ αὐτὸ τὸ βιβλίο! Ἡ ὕλη πού περιλαμβάνεται στοὺς δύο τόμους του ἔχει ταξινομηθεῖ μὲ σύστημα, λογικὴ συνέπεια καί σαφήνεια.

Ὅλη ἡ τεχνικὴ τῆς σύγχρονης Ἀρμονικῆς, πού ἐμφανίζεται συχνὰ στρυφνὴ καί ἀπρόσιτη, παρουσιάζεται ἐδῶ, κάτω ἀπὸ τὸν ἀναλυτικὸ φακὸ τοῦ κ. Μιχαηλίδη, ἀπλῆ καί εὐνόητη, ἀκόμη καί γιά τὸν ἀναγνώστη πού κατέχει ἔστω καί μόνο τὰ στοιχεῖα τῆς Ἀρμονίας.

Ἡ συγγραφή καί ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ τοῦ βιβλίου προϋποθέτει μιάν ἀξιόθαύμαστη προεργασία καί καθαυτὸ συγγραφικὴ ἐργασία πολλῶν ἐτῶν, ἀλλὰ καί μιὰ βαθειὰ κατανόηση καί ἀγάπη τῆς σύγχρονης μουσικῆς, πού ἔτσι ἔντονα μπορεῖ ἴσως νὰ τὴ νοιώσῃ μονάχα ἕνας μελετητῆς πού εἶναι συγχρόνως καί ὁ ἴδιος ἕνας δημιουργὸς καλλιτέχνης σὰν τὸν κ. Μιχαηλίδη.

Μιὰ πλησμονὴ παραδειγμάτων ἀπὸ ἔργα μοντέρνων συνθετῶν ὄλων τῶν χωρῶν, μᾶς δίνει ἀνάγλυψη καί πλαστικὴ τὴν αἰσθητικὴ τῆς σύγχρονης Ἀρμονίας.

Ἐκφράζοντας τὸν θαυμασμὸν μου στὸ συγγραφέα τοῦ ἐξαιρετικοῦ αὐτοῦ βιβλίου, εὐχομαι νὰ μεταφρασθῇ καί νὰ ἐκδοθῇ γρήγορα σὲ μιὰ ἀπὸ τίς βασικὲς Εὐρωπαϊκὲς γλώσσες γιά νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ γνωστὸ, ὅπως τοῦ ἀξίζει, καί στὸ παγκόσμιο μουσικὸ κοινόν.

ΑΝΤΙΟΧΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΣ

Μερικά αποσπάσματα από επιστολές Έλλήνων Μουσουργών, που αναφέρονται στο βιβλίο «Ἀρμονία τῆς Σύγχρονης Μουσικῆς» τοῦ κ. Σόλ. Μιχαηλίδη.

Ὁ κ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΕΖΕΡΙΤΗΣ: «Σὰς στέλλω τὰ πιὸ εἰλικρινῆ μου, θερμότατα, συγχαρητηρία γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἔργασίαν σας, τὴν τόσο πρωτότυπὴν καὶ μοναδικὴν στὴν Ἑλλάδα. Δὲν ξέρει κανεὶς τί νὰ πρωτοθαυμάσῃ: τὴν μεθοδικότητα, τὴν γλαφυρότητα καὶ τὰς ὁμολογουμένας ἐξαιρετικὰς γνώσεις ἐφ' ὄλων τῶν παρουσιαζομένων μουσικῶν προβλημάτων. Σὰς σφίγγω τὸ χέρι μὲ εἰλικρινῆ ἐνθουσιασμὸν καὶ εὐχομαὶ τὸ ἔργον σας νὰ γίνῃ φωτεινὸς καὶ ἀπαραίτητος ὁδηγὸς ὄλων τῶν ἀγαπώντων τὴν Μουσικὴν».

Ἀθήνα, 19.11.1945.

Ὁ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΝΗΡΙΔΗΣ σ' ἐπιστολὴ τοῦ ἡμ. 21.11.45 χαρακτηρίζει τὴν ἔργασίαν «ἐξαιρετικὴ καὶ φωτεινότετη πού ἔρχεται νὰ πληρώσῃ ἓνα πολὺ σοβαρὸ κενὸ στὸν τόπο μας».

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ γράφει: «Τὸ διάβασα μὲ τὴν προσοχὴ πού ἀξίζει σ' ἓνα τέτοιο ἔργο καὶ πρέπει ἀμέσως νὰ σὰς πῶ πῶς ἦτανε γιὰ μένα πραγματικὴ ἀποκάλυψις.

Τι νὰ πρωτοθαυμάσῃ κανεὶς μέσα στοὺς δυὸ αὐτοὺς τόμους; τὴν εὐρυμάθεια τοῦ συγγραφέα, τὴν μέθοδο, τὴ σωστὴ παρατήρησις ἢ τὸ λεπτὸ γούστο τοῦ καλλιτέχνη; Τὰ κεφάλαια ἰδίως γιὰ τὴν ἀτονικότητα καὶ πολυτονικότητα γραμμένα μὲ βαθειὰ γνώσις τοῦ θέματος καὶ ἀντικειμενικότητα, μοῦδωσαν τὴν ξεχωριστὴ εὐχαρίστησις νὰ γνωρίσω πολλὰς ἀγνωστες λεπτομέρειες ἀπὸ τὸ πολυδαίδαλο κεφάλαιον τῆς μοντέρνας μουσικῆς. Τελιώνοντας σὰς συχαίρω μ' ὅλη μου τὴν καρδιά γιὰ τὴν σπουδαίαν καὶ πολύτιμην ἔργασίαν σας πού τιμᾷ τὴν Πατρίδα μας καὶ ἀποτελεῖ μιὰ γενναίαν συμβολὴν στὴν κατανόησις τῆς σύγχρονης μουσικῆς».

Ἀθήνα, 15.12.1945.

Ὁ κ. ΠΕΤΡΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ: «Ἀπὸ προκαταρκτικὰς ἐντυπώσεις φτάνω στὸ συμπέρασμα πῶς ἡ ὅλη ἔργασίαν ἔχει χαρακτηριστὰ σοβαρὸ καὶ καλομελετημένον. Δι' αὐτὸν τὸν τόμον θὰ μποροῦν νὰ γίνουσι πολλοὶ χρήσιμοι στοὺς συνθέτες, τοὺς κριτικούς καὶ τοὺς κάπως τεχνικὰ καταρτισμένους φίλους τῆς Μουσικῆς. Μὲ ἀγγλικὸ ἢ γαλλικὸ κείμενον θὰ εἶχαν πιθανώτατα σημαντικὴ κυκλοφορία. Σὰς συχαίρω θερμὰ γιὰ τὴν ἀξιόλογον αὐτὴν ἔργασίαν κι' εὐχομαὶ νὰ σὰς ἀνταμείψῃ τοῦλάχιστον ἠθικά».

Ἀθήνα, 26.12.45.

ΤΙ ΕΓΡΑΨΑΝ ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΟΙ

Ἡ κ. ΣΟΦΙΑ ΣΠΑΝΟΥΔΗ (ΤΑ ΝΕΑ, 19 Μαρτίου 1946):

«Ἡ μελέτη τοῦ περισπούδαστου αὐτοῦ ἔργου ἐπιβάλλει εὐθὺς ἀπ' τὴν ἀρχὴν τὴν βαθειὰ ἐκτίμησις καὶ τὸ θαυμασμό. Τὸν Πρόλογον καὶ τὴν Εἰσαγωγὴν του, πού εἶναι ὀλόκληρη ἐμπεριστατωμένη καὶ φιλοσοφημένη μελέτη, καθοδηγεῖ ἓνας ἀδολος ὀρθολογισμὸς καὶ ἡ φωτεινότερη μουσικὴ συνείδησις.

Ὁ συγγραφεὺς ἀποτελεῖται βέβαια στοὺς μνημένους στὰ μυστήρια τῶν δαιδάλων τῆς ἁρμονίας—κι' αὐτοὶ θὰ τὸν νοιώσουν μὲ πλήρη ἄνεσις καὶ ἰκανοποίησις—δὲν ἀποκλείει ὅμως καὶ τοὺς ἀμύητους πού θὰ βροῦν στὸ ἔργο του τὴν ἐπίλυσις πολλῶν ἀμφιβολιῶν κι' ἀγωνιωδῶν ἐρωτημάτων. Ὁ κ. Σόλων Μιχαηλίδης εἶναι καὶ λογοτέχνης προικισμένος μὲ τὴν χάριν καὶ μὲ τὴν σαφήνειαν πού δεσμεύουν τὸν μελετητὴν. Κρατᾷ μὲ σταθερὸ καὶ ἄτρομον χέρι τὸν δαυλὸν πού φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ μὲ τὴν ἀσφαλέστατην μέθοδον τῶν παραδειγμάτων πού παραθέτει ἀπὸ ἔργα κάθε ἐποχῆς καὶ κάθε σχολῆς. Ὁ ἐπαγωγὸς τρόπος τῆς συγκριτικῆς ἀναλύσεως, πού ξεχωρίζει τὸν κ. Μιχαηλίδην ἀνάμεσα σὲ τόσοσους ξένους ὁμοτέχνους του, παρέχει στὸν μελετητὴν τοῦ ἔργου του μαζί μὲ τὴν σαφῆ καὶ καθωρισμένην ἐπιστημονικὴν καθοδήγησις καὶ μιάν ἄμεση αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν, πού εἶναι πολύτιμον προσὸν γιὰ κάθε μουσικὸν σύγγραμμα

άντάξιο τής άποστολής του».

Ἡ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΛΑΛΑΟΥΝΗ: (ΒΡΑΔΥΝΗ, 13 Μαΐου 1946)

«Ἐνα βιβλίο ἐξαιρετικά καλοτυπωμένο μὲ πλούσια συλλογὴ ἀπὸ παραδείγματα, πού ἡ ἔκδοσή του μπορεῖ νά θεωρηθῆ ἀληθινά σάν γεγονός καί πού ἀντιπροσωπεύει μακροχρόνιες, σίγουρα, μελέτες καί ἔρευνες τοῦ συγγραφέα πού — πρᾶγμα ἀξιοσημείωτο ἐπίσης — χειρίζεται μὲ μοναδική γλαφυρότητα καί ἀρμονία στὸ ἐπιστημονικό του θέμα τῆ δημοτικῆ γλῶσσα. . . . Ὁ κ. Μιχαηλίδης μὲ τὴ λαμπρὴ του αὐτῆ ἐργασία πού ἀποτελεῖ ἕνα σταθμὸ ὄχι μονάχα γιὰ τὴ φτωχὴ Ἑλληνικὴ μουσικολογικὴ βιβλιογραφία, ἀλλὰ καί γιὰ τὴν ἐπιστῆμην τῆς παγκόσμιας μουσικολογίας, παίρνει δικαιοματικά μιὰ ξεχωριστὴ θέσιν ἀνάμεσα στὴ μουσικὴ μας ζωὴ καί δίνει τὸ παράδειγμα μιᾶς ἐντατικῆς, σοβαρῆς, βαθυστόχαστης ἐργατικότητος. Ἄς ρίξουν μιὰ ματιὰ στὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Μιχαηλίδη οἱ νέοι μας συνθέτες. Ἐχουν πολλὰ νὰ ὠφεληθοῦν».

Ἡ κ. ΑΥΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ (ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ, 15 Σεπτεμβρίου 1946).

«Τὸ δίτομο ἔργο τοῦ κ. Σόλ. Μιχαηλίδη «Ἀρμονία τῆς σύγχρονης μουσικῆς» εἶναι μιὰ πολύτιμη συμβολὴ στὴ μουσικὴ ἐπιστῆμην γενικά καί ἰδιαιτέρως στὴν τόσο φτωχὴ Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία. Μέσα στις 444 σελίδες του, μὲ 703 μουσικὰ παραδείγματα, φανερώνονται οἱ βαθιές καί σοβαρὲς μουσικολογικὲς γνώσεις τοῦ συγγραφέα. Σύγχρονα ὅμως βρίσκομε σ' αὐτὸ τὴ σοφίαν, μεθοδικότητα καί τὴν πείρα τοῦ διδασκάλου πού ξέρει νὰ κατατάσσει συστηματικά τὸ ἄφθονο ὕλικό του, σὲ τρόπο πού νὰ ἀφομοιώνεται καλύτερα ἀπὸ τὸ σπουδαστὴ. Ἡ λεπτομερειακὴ ἀνάλυση ἑνὸς τέτιου ἔργου εἶναι βέβαια δουλειὰ εἰδικῶν, θεωρητικῶν, ὅμως κι' ὁ καθένας πού ἀσχολήθηκε σοβαρὰ μὲ τὴ μουσικὴ ἔχει νὰ ὠφεληθῆ πολλά ἀπ' αὐτό.

Ἡ μελέτη τοῦ κ. Μιχαηλίδη εἶναι πολύτιμη γιὰ τὸ συνθέτη πού πιστεύει πὼς ἕνα ἔργο τέχνης δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι, τώρα πού ἔχει πλουτισθῆ σὲ τέτοιο σημεῖο ἢ μουσικὴ γλῶσσα, μονάχα ἀποτέλεσμα αὐθορητισμοῦ, ἀλλὰ χρειάζεται καί ἐπιστῆμην. Θὰ ἦτο μάλιστα ἐξαιρετικὰ χρήσιμο τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ κ. Μιχαηλίδη, ἂν κάπως συμπτυγμένο καί ἀπλοποιημένο ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἔμπαινε ὡς διδακτικὸ βιβλίο στὰ ὤδεϊά μας γιὰ χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς ἀρμονίας καί τῆς σύνθεσης.

Τὸ βιβλίο εἶναι γραμμένο σὲ καθαρὴ καί στρωτὴ δημοτικὴ, πού δείχνει ἄλλη μιὰ φορὰ πὼς, ὅταν ξέρει ὁ συγγραφέας νὰ τὴν μεταχειριστεῖ, μπορεῖ ἢ δημοτικὴ νὰ ἐκφράσῃ καί τὰ βαθύτερα ἐπιστημονικὰ νοήματα.

Πρέπει ἀκόμα νὰ τονίσω τὴν τόσο ἐπιμελημένη ἔκδοσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, πού, πρὸ πάντων μὲ τὰ τόσο ἄρτια τυπωμένα μουσικὰ παραδείγματα, τιμὰ ἐξαιρετικὰ τὴν τυπογραφικὴν τέχνην τῆς Κύπρου».

Ὁ κ. Φ. ΑΝΩΓΕΙΑΝΑΚΗΣ («Ε. ΓΡΑΜΜΑΤΑ», 1946).

«Ἡ Ἑλληνικὴ μουσικὴ βιβλιογραφία πλουτίστηκε τελευταῖα μὲ τὸ ἔργο τοῦ Σόλωνα Μιχαηλίδη «Ἀρμονία τῆς Σύγχρονης μουσικῆς», σοβαρὴ μελέτη (τεχνικο-αἰσθητικὴ) τῆς νεώτερης ἀρμονικῆς γλῶσσας.

Τὸ ἔργο αὐτὸ οὐσιαστικὰ εἶναι ἕνα ἅμα πού ἔρχεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν παγκόσμια μουσικὴ βιβλιογραφία. Γιατὶ στὴν ἀνύπαρκτη Ἑλληνικὴ μουσικὴ βιβλιογραφία (δὲ μιλῶ βέβαια γιὰ τίς λίγες μεταφράσεις ἱστοριῶν ἢ μουσικῶν βιογραφιῶν κτλ.) ἡ ἐργασία αὐτὴ μὲ μιᾶς συμπληρῶνει ἕνα μεγάλο κενό. Μὰ σύγχρονα ξεπερνᾷ τίς δυνατότητες καί ἀπαιτήσεις στὸν πνευματικὸν αὐτὸν ἑλληνικὸν τομέα καί στέκει δίπλα στ' ἀνάλογα ἔργα τῆς εὐρωπαϊκῆς βιβλιογραφίας συμπληρώνοντας καί κεῖ (ἀπ' ὅσο τοῦλάχιστον ξέρω) μιὰ ὄριμην πιά ἀπαιτήσιν, ὅπως ἦταν ἡ μελέτη τῆς σύγχρονης ἀρμονικῆς γλῶσσας στὴ μουσικῆ»..